

Befria kollektivtrafiken från marknaden!

ÄNNU EN SNÖVINTER och det råder åter kaos i kollektivtrafiken. Om tåg överhuvudtaget avgår och alls kommer fram är de kraftigt försenade. Det finns inte längre en fungerande järnvägstrafik i Sverige, åtminstone inte vintertid.

Vad beror det på? Strandsatta resenärer skäller med all rätt på SJ, som inte längre klarar sitt uppdrag. Men perspektivet måste vidgas. Kaoset inom tågtrafiken är framförallt ett resultat av avregleringspolitiken, där samhällets ansvar för de allmänna kommunikationerna är på väg att lämnas över till den kapitalistiska marknaden.

Avregleringspolitiken har gett en total uppsplittring av SJ och därmed en lika total uppsplittring av ansvaret för en fungerande tågtrafik. Trafikbolaget SJ kan därmed skylla sina egna tillkortakommanden på Trafikverkets bristande underhåll och Trafikverket kan i sin tur skylla på att anslagen från regeringen inte räcker till för att bygga ut och underhålla ett gammalt, nergånget och kraftigt underdimensionerad spårnät. Ingen har längre ett sammanhållet ansvar och ingen tar därför ansvar, allra minst regeringen.

Fakta talar sitt tydliga språk. De senaste tjugo åren har persontrafiken på järnvägen ökat med över 60 procent, men spårkapaciteten har bara byggts ut marginellt. Det ger en sådan överbelastning på spåren att ett regelbundet underhåll inte går att utföra utan stora trafikstörningar.

Trots detta trampar regeringen Reinfeldt vidare på den marknadsliberala väg som redan lett till kaos. Nu skall det råda fri konkurrens på spåren med påföljd att överbelastning på de mest frekventerade linjerna blir ännu värre. Samtidigt blir det än mer olönsamt att driva trafik i glesbygd, vilket på sikt ger nedlagd eller ännu glesare trafik.

DET ÄR SÅ MARKNADEN FUNGERAR. Kapitalistiska företag tar bara ansvar för den egna vinsten, inte för samhället intresse av en fungerande infrastruktur i hela landet.

Järnvägen har varit marknadsfundamentalisternas experimentverkstad. Men trots det kaotiska resultatet går regeringen nu vidare genom att införa fri konkurrens inom all kollektivtrafik. Från 2012 får privata trafikföretag enligt en ny lag rätt att konkurrera med den offentliga lokaltrafiken, vilket per definition betyder konkurrens på de mest lönsamma linjerna och utarmning av trafiken på mindre lönsamma. Den som bor i glesbygd eller i olönsamma ytterområden får ta bilen istället för bussen.

Som om inte detta var nog vill regeringen också se avgiftsfinansiering av delar av vägnätet och på sikt privat delfinansiering, vilket ger klassorättvisa vägtullar och snart nog eftersatt utbyggnad och underhåll av vägar som inte är intressanta ur vinstsynpunkt.

KOMMUNISTISKA PARTIET motsätter sig hela denna utveckling.

Kommunisterna hävdar samhällets ansvar för en fungerande kollektivtrafik i hela landet och i alla delar av varje kommun. Vi hävdar att detta ansvar bara kan uppfyllas genom att kollektivtrafiken ägs och drivs i offentlig regi, som ett sammanhållet system och utifrån principen att så många som möjligt skall kunna resa kollektivt.

Samhällets ansvar understryks av klimatkrisen, som kallar på en drastisk minskning av utsläppen av växthusgaser. Denna uppgift kan inte lämnas till en kapitalistisk marknad som styrs av vinstmaximering, utan den kan bara lösas genom målmedveten samhällsplanering.

Vad gäller transportsektorn, som svarar för en tredjedel av Sveriges klimatutsläpp, handlar det om att satsa på klimatneutrala transportsystem, som järnvägen, men också om att minska transportavstånden och om att bygga ut kollektivtrafiken

Biltrafiken måste minskas. Men inte genom att bilen görs till ett privilegium för de rika, genom skyhöga koldioxidskatter eller vägtullar, utan genom att göra det möjligt och attraktivt för människor att ta bussen eller tåget istället för den egna bilen.

Därför säger Kommunistiska Partiet:

- **Befria kollektivtrafiken från marknaden! En fungerande kollektivtrafik i hela landet kräver offentlig regi och drift.**
- **Bygg ut järnvägsnätet och uppdra åt Trafikverket att bedriva drift och underhåll i egen regi. Ge SJ den fulla kontrollen och det fulla ansvaret över trafiken på det svenska järnvägsnätet.**
- **Bygg ut kollektivtrafiken och sänk de lokala taxorna, gärna till noll där så är möjligt och om det effektivt bidrar till att minska biltrafiken.**